Regionledningskontoret
Ludvig Landberg

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-11-05

KRN 2026-0070

Klimat- och
regionutvecklingsnämnden

Strategiska prioriteringar för Anslaget för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling 2027.1

Regionledningskontorets förslag till beslut

Klimat-och regionutvecklingsnämnden beslutar följande.

1. De strategiska prioriteringarna för utlysning 2027.1 av Region Stockholms anslag för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling är:

    1) Minska inomregionala skillnader
    2) Landsbygds- och skärgårdsutveckling
    3) Lokal skärgårdsutveckling
    4) Utveckla livsmedelsberedskapen
    5) Medfinansiering till EU-projekt inom regional utveckling

2. Klimat- och regionutvecklingsnämndens finansiering av projekt för strategisk prioritering 1–4 kan vara högst 60 procent av de totala kostnaderna.

Sammanfattning

Klimat- och regionutvecklingsnämnden ansvarar för finansiering av regional utveckling genom anslaget för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling. Regionledningskontoret arbetar med riktade utlysningar av dessa medel i enlighet med klimat- och regionutvecklingsnämndens riktlinjer för finansiering av regional utveckling (KRN 2023-0040). För dessa utlysningar ska klimat- och regionutvecklingsnämnden besluta hur medlen ska riktas.

Klimat- och regionutvecklingsnämnden ska nu besluta om de strategiska prioriteringarna för 2027 års första utlysning, Utlysning 2027.1.

I tidigare utlysningar har medel riktats till områden som bidrar till medfinansiering inom Stockholmregionens EU-fonder, Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Fonderna som sträcker sig över Europeiska unionens budgetperiod 2021–2027 börjar få slut på medel. Därav finns det inget skäl att rikta medel mot EU-fondernas insatsområden i utlysning 2027.1. Regionledningskontoret ser däremot att

det ska finnas utrymme för projekt som söker medel från andra EU-fonder att söka medfinansiering från Region Stockholm, därav strategisk prioritering 5) Medfinansiering till EU-projekt inom regional utveckling.

Klimat- och regionutvecklingsnämnden föreslås besluta att de strategiska prioriteringarna för utlysning 2027.1 av anslaget för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling är:

1) Minska inomregionala skillnader
2) Landsbygds- och skärgårdsutveckling
3) Lokal skärgårdsutveckling
4) Utveckla livsmedelsberedskapen
5) Medfinansiering till EU-projekt inom regional utveckling

Strategisk prioritering 1–4 föreslås få ökad medfinansiering från Region Stockholm, 60 procent av projektets totala kostnader istället för 50 procent som tidigare varit högsta möjliga finansiering.

Bakgrund
Regionerna ansvarar för att samordna och utveckla det regionala arbetet för hållbar utveckling och tillväxt i respektive län i överensstämmelse med lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar samt förordningen (2017:583) om regionalt utvecklingsarbete. Arbetet innefattar att fördela regionala och statliga tillväxtmedel i enlighet med den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS) (RS 2025-0760) och därtill kopplade program för Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Vägledande för inriktningen av de regionala utvecklingsstrategierna är den nationella regionala tillväxtpolitiken som uttrycks i Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 (skr. 2020/21:133).

Som en del av arbetet med hållbar utveckling i Stockholmsregionen ansvarar klimat- och regionutvecklingsnämnden för att fördela regionala tillväxtmedel inom sitt ansvarsområde. Region Stockholms anslag för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling är medel avsatta för insatser för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling, enligt beslutade riktlinjer (KRN 2023-0040). Stöd kopplat till regional tillväxt ges endast till projekt som har en tydlig regional nytta.

För utlysning 2026.2 beslutade klimat- och regionutvecklingsnämnden den 23 april 2026 följande strategiska prioriteringar (KRN 2025-0152):

1) Minska inomregionala skillnader
2) Främja övergången till cirkulär ekonomi
3) Landsbygds- och skärgårdsutveckling
4) Lokal skärgårdsutveckling
5) Förstudier för hållbar regional utveckling

För att mobilisera Stockholmsregionens aktörer arrangerades det informations- och inspirationsträffar med deltagare från kommuner, myndigheter, civilsamhälle och diverse branschorganisationer, något som regionledningskontoret kommer att fortsätta arbeta med framöver.

Vilka projekt som får finansiering för utlysning 2027.1 beslutas i juni 2027. Ett exakt datum fastslås när datum för politiska sammanträden 2027 fastslagits. När datum fastslås beräknar regionledningskontoret även när utlysningen ska öppna vilket tidigare år har skett cirka fem månader innan projektfinansiering beslutas.

Tidigare utlysningars strategiska prioriteringar har speglat de insatsområden som Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden utlyst för EU:s budgetperiod 2021–2027. Medlen i Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden för Stockholmsregionen börjar ta slut. Europeiska regionala utvecklingsfonden i Stockholm kommer inte att genomföra några utlysningar under våren 2027. I stället föreslår regionledningskontoret den strategiska prioriteringen Medfinansiering till EU-projekt inom regional utveckling för att fånga upp projekt som sökt finansiering från andra EU-program eller fonder.

Tillväxtverket, som är förvaltande myndighet för Europeiska regionala utvecklingsfonden, har meddelat att de inte kommer lysa ut insatsområdet Cirkulär ekonomi under våren 2027 men indikerar att insatsområdet lyses ut hösten 2027, då det finns en mindre mängd medel kvar. Regionledningskontoret bedömer därför att det finns skäl att avvakta med den strategiska prioriteringen till utlysning 2027.2.

På grund av avsaknaden av EU-finansiering föreslås strategiskt prioritering 1) – 4) få ökad medfinansiering från Region Stockholm om 60 procent av projektets totala kostnader istället för tidigare 50 procent. Regionledningskontoret bedömer att en ökad medfinansieringsgrad bidrar

att fler projekt har möjlighet att genomföras trots avsaknaden av EU-finansiering.

I väntan på en ny EU-budget för perioden 2028–2034 och därtill nya program för EU-finansiering av regional utveckling bedömer regionledningskontoret att det inte finns skäl att utlysa finansiering för förstudier förrän under hösten 2027. Regionledningskontoret föreslår därför att den strategiska prioriteringen utgår denna utlysning.

Finansierade insatser ska medföra konkret nytta och utgå från de tre övergripande inriktningarna fastställda i klimat- och regionutvecklingsnämndens riktlinjer för finansiering av regional utveckling (KRN 2023-0040). Utifrån de övergripande inriktningarna ska strategiska prioriteringar för utlysning 2027.1 tas fram, med utgångspunkt i en grundlig uppföljning och analys, så att tillgängliga medel skapar största möjliga nytta för en hållbar regional tillväxt och utveckling i Stockholmsregionen.

Regionledningskontorets förslag och motivering
Underlaget till utlysning 2027.1 strategiska prioriteringar utgår från den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS) (RS 2025-0760). Underlaget bygger även på uppföljning av de senaste utlysningarna av tillväxtmedel samt analys av inom vilka områden det finns störst behov av finansiering för att hållbart utveckla Stockholmsregionen.

Regionledningskontoret föreslår följande strategiska prioriteringar för utlysning 2027.1:

1) Minska inomregionala skillnader
2) Landsbygds- och skärgårdsutveckling
3) Lokal skärgårdsutveckling
4) Utveckla livsmedelsberedskapen
5) Medfinansiering till EU-projekt inom regional utveckling

Minska inomregionala skillnader
Syftet med denna strategiska prioritering är att bidra till en mer sammanhållen och jämlik Stockholmsregion genom att minska sociala och geografiska skillnader i livsvillkor, tillgång till bostäder, arbete, service och delaktighet.

Projekten ska stärka förutsättningarna för social sammanhållning och inkludering samt bidra till att fler invånare får möjlighet att leva, bo och

verka i hela regionen. Särskilt viktigt är insatser som stärker möjligheterna för människor att ta del av utbildning, arbetsmarknad, civilsamhälle och regionala resurser oavsett bostadsområde eller bakgrund.

Projekten ska bland annat arbeta med att:

- Utveckla och stärka regional samverkan mellan kommuner, civilsamhälle, näringsliv, fastighetsägare och andra aktörer för att minska socioekonomiska skillnader i regionen, segregation och ojämlika livsvillkor.
- Utveckla pilotprojekt eller metoder som kan bidra till långsiktig regional sammanhållning och spridas till fler aktörer i Stockholmsregionen.
- Stärka tillgången till varierade och tillgängliga boendemiljöer i olika delar av regionen.
- Skapa bättre förutsättningar för människors rörlighet och möjligheter att byta bostad eller livssituation inom regionen
- Utveckla arbetssätt som stärker delaktighet, tillit och social sammanhållning, särskilt för barn och unga i områden med sårbara livsvillkor.
- Bidra till ökad ingång till arbete och utbildning och tillgång till service, kultur eller mötesplatser i områden med socioekonomiska utmaningar.

Projekt inom den strategiska prioriteringen föreslås kunna söka 60 procent medfinansiering av projektets totala kostnader.

Landsbygds- och skärgårdsutveckling
Levande och hållbara landsbygds- och skärgårdssamhällen är en förutsättning för en attraktiv och sammanhållen Stockholmsregion.

Syftet med denna strategiska prioritering är att finansiera projekt som ska bidra till möjligheten att leva, bo, verka i Stockholmsregionens landsbygds- och skärgårdssamhällen. Besöksnäringen är en drivande faktor för att landsbygd- och skärgårdssamhällen ska kunna ha hållbara ekonomiska förutsättningar.

Insatserna utgår med fördel från målen i Region Stockholms Landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen (LS 2017-1513), till exempel genom att:

- Förbättra tillgänglighet och kommunikationer.

- Skapa attraktiva och livskraftiga lokalsamhällen och engagera unga.
- Stärka det lokala näringslivet och främja en cirkulär ekonomi.
- Utveckla natur-, kultur- och rekreationsvärden eller stärka biologisk mångfald.
- Arbeta för säsongsförlängning i skärgården för att minska obalansen i besökstryck under året.
- Utveckla civil insatsförmåga och resiliens i lokalsamhällen.

Projekt inom strategiska prioriteringen föreslås kunna söka 60 procent medfinansiering av projektets totala kostnader.

Lokal skärgårdsutveckling
Öar i skärgården utan bro, tunnel eller statlig färja har särskilda förutsättningar och behov som kräver riktade insatser.

Projekten ska stärka förutsättningarna för att bo, verka och besöka Stockholmskärgårdens öar som inte har fast landförbindelse. Projekten inom detta utlysningsområde bidrar till målen i den bredare landsbygds- och skärgårdsutvecklingen men kan bedrivas på enskilda öar utan fast landförbindelse i Stockholms skärgård.

Projekt kan få stöd om de syftar till att:

- Förbättra tillgängligheten, till exempel genom infrastruktur.
- Stärka förutsättningarna för boende, verksamheter eller rekreation.

Regionledningskontoret föreslår att finansiering ska uppgå till som mest 300 000 kronor för projekt inom området. Projekt inom den strategiska prioriteringen föreslås kunna söka 60 procent medfinansiering av projektets totala kostnader.

Utveckla livsmedelsberedskapen
Stockholmsregionen är idag beroende av inflöden från andra delar av Sverige och globala leveranskedjor för att försörja befolkningen med livsmedel. Oberoendet gör oss sårbara vid störningar i livsmedelsförsörjningen och tydliggör behovet av att stärka den regionala kapaciteten att producera, förädla och distribuera livsmedel.

Syftet med denna strategiska prioritering är att bidra till ett mer robust, hållbart och resurseffektivt livsmedelssystem. Prioriteringen riktar sig till aktörer som vill utveckla lösningar som stärker Stockholmsregionens livsmedelsförsörjning och minskar sårbarheten i livsmedelskedjan.

Särskilt efterfrågas satsningar som:

- Stärker förutsättningarna för en robust och hållbar livsmedelsförsörjning genom att utveckla kapacitet, strukturer och lösningar som gör det enklare för lokalt och regional producerade livsmedel att nå konsumenter och offentliga verksamheter, såsom bristande kapacitet i första ledets förädling, logistik, regelverk eller avsaknad av gemensamma lösningar.
- Främjar samverkan mellan näringsliv, offentlig sektor, akademi och civilsamhälle och andra relevanta aktörer för att underlätta omställningen till ett resilient och hållbart livsmedelssystem, bland annat genom initiativ som utvecklar innovationsmiljöer, distribution och cirkulärt resursutnyttjande.
- Stärker den offentliga sektorns förmåga att strategiskt använda upphandling för att öka efterfrågan på lokalt producerade livsmedel.

Projekt inom den strategiska prioriteringen föreslås kunna söka 60 procent medfinansiering av projektets totala kostnader.

Medfinansiering till EU-projekt inom regional utveckling
Syftet med denna strategiska prioritering är att bidra med medfinansiering till projekt som söker finansiering av en EU-fond /ett EU-program och inte passar in i ett av våra övriga utlysningsområden. Projekt som söker inom denna utlysning ska bidra till ett eller flera av målen i den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS) (RS 2025-0760) och leda till regional nytta.

EU använder finansiering till projekt för att stärka den gemensamma ekonomin, jämna ut skillnader i unionen och för att möta gemensamma samhällsutmaningar. Att Stockholmsregionen lyckas attrahera finansiering från EU bidrar till ett stärkt regionalt utvecklingsarbete.

EU-fonder/EU-program som skulle kunna förenas med Stockholmsregionens utveckling är bland annat:

- Asyl- migrations- och integrationsfonden
- Europeiska regionala utvecklingsfonden
- Europeiska socialfonden +
- Fonden för ett sammanlänkat Europa
- Horisont Europa
- Interreg Central Baltic och Östersjöprogrammet
- Life-fonden

Ekonomiska konsekvenser
De ekonomiska konsekvenserna uppstår först i samband med kommande beslut om tilldelning av medel till enskilda projekt inom ramen för utlysningen. Dessa beslut fattas separat av klimat- och regionutvecklingsnämnden utifrån fastställda prioriteringar och belastar anslaget för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling.

Johanna Barane
Bitr utvecklingsdirektör

Julika Lamberth Bagge
Tillväxtchef

Godkänd av Johanna Barane, 2026-11-05